

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izveniški nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vrčajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 12.532.

Podlaga za napredno koncentracijo se ustvarja.

Kadarkoli je esdeesarski tisk pričel s propagando takozvanega naprednega bloka, vedno smo izjavili, da je tak blok sicer mogoč, toda le pod enim pogojem, če se neha enkrat za vselej vse one metode, ki so povzročile razkol v naprednih vrstah in kompromitirale napredno ime. Obenem pa smo povdarili, da ne zadostuje samo besedna obljuba, temveč da mora biti podano sigurno jamstvo, da bo teh metod tudi v resnici konec. Kot edino sigurno jamstvo pa smo označili izpolnitev zahteve, da se umaknejo iz političnega življenja vsi oni ljudje, ki so bili nosilci teh slabih metod in ki so zakrivil, da je vse naše javno življenje padlo na tako nizko stopnjo, na kakršni se niso bili nikoli.

S prezirjem in zasmehom pa so vodilni gospodje pri SDS odbili te naše zahteve, ker oni so imeli tedaj tisk, imeli so mogočen strankarski aparat, imeli so denar in imeli so tudi politično moč. Mislili so, da so ta materialna sredstva močnejša od vsake ideje in udajali so se prazni nadi, da tudi neizprosna moč logike, ne bo mogla kljubovati njih materialnim sredstvom. Toda gospodje so se urezali in so se morali urezati, ker je še vedno bila ideja močnejša od denarja. Gospode komandante v SDS pa je zadela še druga nesreča. Izgubili so politično moč in posušili so se tudi razni denarni viri. Vseled poloma Slavenske banke pa je bilo to dejstvo še zlasti učinkovito. Brez opore na politično moč pa naravno tudi strankarski aparat ni mogel tako delovati in tako so materialna sredstva vedno bolj izgubljala, zato pa je tem bolj naraščalo v javnosti spoznanje in moč logike je vedno bolj učinkovala. Gospodom generalom v SDS je ostal samo še tisk, pa tudi ta je že pričel kazati prve znake dekadence.

Račun gospodov pri SDS se je izkazal kot docela pogrešen in zato je morala priti korektura. Gospodje generali seveda niso imeli te moralne sile, da bi korekturo sami pričeli in tako ni preostalo nič drugega, kot da so jo pričeli vršiti drugi. In ti drugi so spoznali, da leži izvir vsega nazadovanja naprednjakov v napakah klike. Ta si je uzurpirala vso moč, ta je bila nosilka vseh zlih metod, ta je zapravila kredit naprednega imena z gospodarskimi polomi in nasilji nad političnimi nasprotniki in ta je bila vzrok vseh secesij in vseh sporov med naprednjaki. Zaradi nje je bila uspešna borba s SLS nemogoča, ker so grehi SDS zadostovali, da je SLS vzdržala vsako debato.

In tako je na vse zadnje prodrlo spoznanje, da je edino sredstvo za ozdravitev naprednega gibanja, če se z energično roko obračuna z onimi, ki so krivci vsega zla, če se obračuna s kliko.

In tako obračun se je pričel in se je dana možnost napredne koncentracije. Že davno se je namreč pokazalo, da raznih naprednih skupin ne ločijo načelne razlike in da je zato med njimi sodelovanje prav lahko mogoče. Tako smo videli, da je obstojalo prav dolgo časa ozko sodelovanje med SKS, NSS in NRS, in tako vidimo tudi sedaj, da nastopajo v mariborskem volivnem okrožju složno radikalni, davidovičevci in mnogi verni pristaši stare NSS. Ravno tako pa vidimo v Ljubljani, da je med mladodemokrati, nosilci novega gibanja proti kliku v SDS in pa med SKS prav ozko sodelovanje mogoče. Vsi ti skupni nastopi pa dokazujejo še eno, da veže vse disidentske kroge iz SDS ena skupna misel, to je odpor proti metodam kli-

Seja glavnega odbora radikalne stranke.

Beograd, 30. avgusta. Sinoči je imel sejo glavni odbor radikalne stranke. Za sejo je vladalo veliko zanimanje, ker bo od sklepa glavnega odbora zavisen razvoj bodočih dogodkov v radikalni stranki. Seje se je udeležilo le 12 članov.

Najprej je bilo prečitano pismo Ace Stanojevića, ki se opravičuje, da se ne more udeležiti seje in se izjavlja solidarnim z vsemi sklepi odbora. Nato je bila otvorjena diskusija o politični situaciji, pri kateri so sodelovali vsi prisotni. Marko Trifković, ki je predsedoval, je obrazložil svoje poglede na situacijo in je v najostrejših besedah obsodil Velje Vukičevića, ker je razpustil narodno skupščino. Napadel ga je dalje, da se izogiba priti pred klub, da zavzema svoje posebno stališče v volilni kampanji, zlasti pa da izvaja brezobzirni teror proti vsem, ki niso pogodu današnji vladi. V zvezi s tem se je dotaknil vprašanja o postopanju glavnega odbora napram vladi in nadalje vprašanja, ali naj se izda proglas ali ne.

Dosedaj se je večina govornikov izjavila proti temu, da se nastopi proti vladi najenergičneje, pa da je vendar treba gledati na enotnost stranke. Nato se je prešlo na pregledovanje poedinih list. Ob 7. in pol je zapustil Marko Trifković za malo časa sejo glavnega odbora, a ni hotel dati novinarjem nikakih izjav. Seja se nadaljuje pozno v noč.

Beograd, 30. avgusta. Na seji glavnega odbora radikalne stranke so bili navzoči Marko Trifković, Slavko Miletić, Velizar Janković, Momčilo Ivković, Di-

mitrije Katić, Ranko Trifunović, Mića Lokarević, Voja Janjić, Velimir Karić, Ljuba Stojadinović-Segedinac, Milan Stojadinović in Dušan Grgin. Niso pa bili prisotni pravosodni minister dr. Dušan Subotić, Aca Stanojević, Boža Maksimović, dr. Momčilo Ninčić, Krsta Miletić, Andra Slanić, Laza Marković in Nikola Uzunović.

Po govoru Marka Trifkovića in dr. Momčila Ivkovića se je prešlo na diskusijo o proglasu in po razmotrivanju politične situacije, ki so se je udeležili skoro vsi prisotni člani, je bila ugotovljena potreba, da se stilizira proglas in da se potem takoj preide na odobrenje list. Stilizacija proglasa je absorbirala vso sejo do 8. in pol, nakar je bila prekinjena. Nadaljevala se je ob 10. ponoči. Proglas je bil v načelu sprejet in so nato razpravljali točko za točko o proglasu, ki obsega devet na stroju pisanih strani. Seja je trajala do polnoči.

V političnih krogih so smatrali, da se bo na tej seji sprožilo vprašanje delovanja poedinih radikalnih ministrov in da bo padla odločitev glede njihove izključitve. Medtem tega vprašanja se ni dotaknili in ga tudi nihče ne bo sprožil.

Po končani seji je izjavil pred večerjo Velizar Janković: Gre za strankarske stvari. Kvorum je tu. Neki drugi član je izjavil: Gre momentano edino za redigiranje proglasa in odobrenje list. Absolutno ni nikakega govora o kaki izključitvi. Proglas bo najbrž danes izdan v javnost.

Dr. Korošec govori v Mariboru.

Maribor, 30. avgusta. Sinoči se je vršil v dvorani Zadrugne gospodarske banke shod Slovenske ljudske stranke, kate-rega se je udeležilo nad 1500 ljudi. Ker niso imeli vsi udeleženci v dvorani prostora, je moral velik del ljudi stati tudi na stopnicah. Poleg pristašev SLS je prisostvovalo shodu vsepolno inteligence in tudi mnogo nasprotnikov, zlasti socialistov, ki so delali medklice o Zaloški cesti in Trboveljski premogokopni družbi. Glavni govornik dr. Ant. Korošec je na medklice stvarno odgovarjal in prisilil socialiste s konkretnimi dokazi, da so utihnili.

Zborovanje je otvoril mestni župan in oblastni predsednik dr. Leskovar, ki je takoj podal besedo voditelju SLS dr. Antonu Korošcu. Njegov govor o naši zunanji politiki je bil sličen onim govorom, ki jih je imel na zborovanjih v Ptuj in Ljutomeru. Mnogo bolj zanimiv je bil del o notranji politiki, v katerem se je dotaknil podrobneje vseh slovenskih strank, ki pridejo pri volitvah v poštve.

Dr. Korošec je izjavil: V notranji politiki hočemo imeti poštenje, red, delo in zakonitost. Zato se je razpustila stara skupščina in so se razpisale nove volitve. Nas se je vprašalo, ali hočemo sodelovati v vladi. In mi smo rekli: hočemo.

To je tajna takozvanega blejskega spo-

ke. Vseled tega odpora je bila vsaka napredna fronta nemogoča, ker bi se vsakdo kompromitiral, kdor bi reševal ljudi slabih metod. Vse od SDS propagirane fronte pa dejansko niso bile drugo ko reševanje izgubljenega kredita SDS in njenih slabostjočih mandatov.

Šele sedaj, ko se je pričela zadnja odločilna bitka s kliko, je ustvarjena podlaga za pozitivno napredno fronto, ker brez klike je skupen nastop vseh na-

razuma, ki se je sklenil med SLS in radikalni. Ta pakt pa se ni sklenil na Bledu, ampak ima svoj izvor na sestanku Jugoslovanskega kluba v Mariboru, ki je dal smernice paktu. In na podlagi tega klubovega sklepa se je napravil na Bledu sporazum med nami in Veljo Vukičevićem. Ta pakt nam daje možnost, da bomo v prihodnji vladi sodelovali.

Mnogo se nas vprašuje, zakaj gremo z radikalni. — Ker so nam oni ponudili zvezo in mi vemo, da je radikalna stranka na najboljši poti, da pride iz volitev očiščena. Z radikalni so sedele tudi druge stranke v vladi, a nobeni se ni očitel greh. SDS je bila v vladi z radikalni do leta 1925, dokler jih ni Pašić odločil, kmetijci (SKS) so bili v vladi do 1927, dokler jih ni Uzunović odločil.

Očitajo nam tudi, ker ne gremo s Hrvat. Radi bi šli, toda z Radićem je to nemogoče. S Pribičevićem je istotako nemogoče sodelovati, z Davidovićem pa smo itak skupaj.

Sedaj se snuje neki »demokratski blok«, ki pa je le nekaj blok za potapljanje se. Skušajo ga ustanoviti radi volilcev, da bi oni ne bili več obupani. Blok Marka Trifkovića, Ljube Davidovića in Sv. Pribičevića je larifari, izmišljen za tolažbo obupanih samostojnih demokratov. Izstop Trifkovića iz radikalne stranke pomeni njegov pogreb. Tako-

zvani »demokratski blok« snuje pravzaprav samo Pribičević, ker hoče z njim zakrpati svojo raztepeno stranko. Vračanje odličnih samostojnih demokratov v matico je najboljši dokaz, da samostojni demokrati ne verjamejo več v Pribičevića.

Nasprotniki nam očitajo, da smo proti demokraciji. Toda, kaj je bila sedaj naša demokracija? Dovolili so si jo samo »demokratje«, ki so mesto demokracije izvajali samo teror, nasilje in korupcije. Plod njihovega demokratičnega dela se vidi pri Jadranski banki, pri Slavenski banki in sedaj pri mariborski mestni hranilnici.

Parlament se mora varovati: Varovati se mora ljudsko pravo na sodelovanje in odločevanje pri državnih poslih. Dosedaj tega ni uvidevala nobena stranka: niti kako dolžnost ima in kako bi moralo biti njeno delo, ato imamo v našem zakoniku vse polno lukenj. Zato treba izvesti: izenačenje davkov, invalidski zakon in urediti vprašanje uradnikov in upokojencev. Edino mi smo pokazali, da hočemo delati, da imamo resno voljo in da tudi nekaj dosežemo.

Vse slovenske stranke žive od kritike. Nimajo svoje začrtane smeri, ampak ne prestando spremljajo samo nas in žive od tega, da kritizirajo naše delo. Ako bi naša stranka izginila, bi bila to največja nesreča vseh strank.

Tajna naše sile, našega napredovanja leži v volji za delo in v načelu za delo. Zato je naše geslo: na delo!

Marinkovičev govor v Aleksincu.

Beograd, 30. avgusta. Prihod dr. Marinkovića v niško okrožje je izzval pri radikalnih veliko razburjenje zato, ker so se s tem prihodom šanse v niškem okrožju za demokratsko stranko znatno zboljšale. Zato se je govorilo, da bodo radikalni shod razbili.

Policija je bila, kakor se zdi, o tem obveščena, ker je ukrenila vse previdnostne mere. V resnici pa ni prišlo do nobenih incidentov. Marinković je imel dolg govor, a ni povedal nič novega, temveč je v glavnem ponovil vse ono, kar je že govoril na svojih zborovanjih v Velikem Bečkereku in Nišu.

Po tem zborovanju je bil banket in proti koncu banketa ob 11. in pol je imel Marinković značilen govor, v katerem je na fin način ironiziral delo Ljube Davidovića, ker prejema pritožbe od radikalnih kandidatov, ki govore o nasilju, ker ne bodo več izvoljeni. Med drugim je še govoril Marinković o proglasu Stjepana Radića, da naj njegovi pristaši v Južni Srbiji, ker ne morejo imeti svoje liste, glasujejo za listo demokratske stranke. To je lahko maneuver, a je nekaj, kar ni maneuver, in to je priznanje, s katerim hoče Radić reči, da je demokratska stranka velik moralni faktor v tej državi, ki nanj lahko vsakdo računa za obrambo svojih pravic in zakonitosti.

HINDENBURG PRIDE V LONDON.

London, 30. avgusta. V tukajšnjih dobro poučenih krogih se trdi, da bo Chamberlain v Ženevi določil vse modalitete za potovanje maršala Hindenburga v London.

Kakor se zagotavlja, naj bi odpotoval predsednik nemške republike Hindenburg v London proti koncu septembra ali v začetku oktobra in bi ob tej priliki službeno posetil angleškega kralja Ju-ija.

Kaj nam obeta 11. september?

Nasprotniki radikalne stranke, in med temi se odlikujejo zlasti predstavniki Samost. demokratične stranke, se ne morejo dosti razglašati nad koruptivnost radikalne stranke. Tako pavšalno očitanje vstreza popolnoma argumetu, s kakršnim so obogatili radikalno-eksko borbo naši samost. demokratki. Radikalna stranka šteje na stitostoe članov. Da je meji temi stitostoei kaka garjeva ovca, kdo bi to zanikal, toda še vedno ne toliko, kolikor jih razmeroma šteje esdeserarija. Se ve, v

Je tako, kakor da pričnemo z 11. septembrom novo življenje, da vržemo v pozabnost žalostno preteklost bivših osmih let in da zopestojimo ob mejniku 31. oktobra 1918. Pokažimo, da smo po bridkih izkušnjah dozoreli, da se ne bo še enkrat maščevala ona nezrelost, s katero smo bili vstopili v državno skupnost pred 8 leti. Proč z vsemi predsodki, proč z malenkostjo, proč z strankarsko in osebno sebičnostjo. Pred nami je velik cilj. Narod, pokaži, da si dorasteš velikim nalogam. 11. september je tvoj — dies fastus, tvoja usoda je v tvojih rokah.

Politické vesti.

= Zapolnenja začasna ustava. Boj med radikali je spravljen na dan tudi marsikatero zanimivost iz naših ustavnih bojev. Od vseh pa je gotovo najbolj zanimiva zgodba o zapolnjenju začasni ustavi. O tem pripoveduje justični minister dr. Subotić to-le: Začasna ustava je bila tiskana dne 8. februarja 1919 v »Službenih Novinah«. Začasno ustavo je sklenil ministrski svet pod predsedstvom St. Protića. Ta svet je namreč vršil tedaj kraljevsko oblast, sklep o začasni ustavi pa je bil podpisan dne 30. januarja 1919. Ustava pa je bila zapolnjena iz tega vzkoka: Ves ministrski svet namreč ni videl, kaj je bilo napisano v čl. 52 začasne ustave. Tu pa je bilo napisano, da nasleduje kralju Petru njegov moški naslednik iz legalnega zakona in sicer po redu vrvorjstva. Ko je to prečital Subotić, je takoj odšel k g. Trifkoviću kot svojemu prijatelju in tedanjemu justičnemu ministru, ker g. dr. Kramerja, tedanjega ministra za izenačenje zakonov, tedaj še ni poznal. (Njega pa dolži sedaj g. Trifković, da je bil kriv za ta člen.) Subotić je opozoril Trifkovića na ta člen, ki je izpreminjal že določeni red nasledstva v državi, ker je bil tedaj kralj Aleksander že proglasen za prestolonaslednika in je tudi vršil kraljevsko oblast kot regent. Po začasni ustavi pa bi bil prestolonaslednik zopet princ Djordje. Sele tedaj so se odprle Trifkoviću oči in zato so bile »Službene Novine«, ki so že izšle, takoj

tem vprašanju prevec popusca — franci-
je. Poraz avstr. socialne demokracije. V
soboti so bile zaključene volitve zaupnikov
pri dunajski policiji. Dosedaj so imeli soc.
demokrati pet zaupnikov od šestih, v sobot-
ni pa s tako pogoreli, da bodo imeli njih na-
sprotniki pet in soc. demokrati samo enega.
Poraz soc. demokracije je bil pošteno zaslu-
žen, kajti po 15. juliju ni znala delati stran-
na nič drugega ko napake. Tako je napadalo
njeno časopisje vehementno policijske straž-
nike, dasi se je izkazalo, da so se ti 15. ju-
lija pokazali na višku svoje dolžnosti. Do-
polodne jim je bilo zaukazano, da postopajo
nad vse obzirno, popoldne pa so dobili pove-
lje, da nastopajo proti demonstrantom brez
vsake obzirnosti. Oba povelja so točno izpol-
nili in soc. demokracija bi morala nasloviti
povejo napade na vodstvo, ne pa na stražnike.
Ni pa to bila edina napaka in zato je le na-
ravno, če so doživeli soc. demokrati težak
poraz, ki z raznimi izgovori o nasilju ne po-
stane prav nič manjši.

Zato nujno predlagamo: Oblastni odbor naj:

1. Takoj sestavi in odpošlje komisijo na lice mesta v svrhu ugotovitve škode.
2. Nemudoma priskoči na pomoč prizadetemu prebivalstvu s potrebnimi živili.
3. Skrbi za to, da se prizadetim posestnikom odpišejo davki, ker so brez sredstev in vrhutega še zadolženi.
4. Nabavi potrebna semena za oškodovance, posebno semena za ajdo, proso, fižol in tako dalje.

Juraj Blanĸini.

30. VIII. 1847 — 30. VIII. 1927.

V vseh korporacijah je Biankini vehementno nastopil za narodne pravice Hrvatov in za gospodarski povzdig Dalmacije.

Neizpros en je bil Blankini v narodnostnih vprašanjih; v Dalmaciji ni priznal nobene- ga drugega nego samo hrvaški narod in za- hteval pohrvačenje vseh dalmatinskih šol in

Dnevne vesti.

— Proslava prestolonaslednikovega rojstnega dneva. Po odredbi ministrstva ver se vrše dne 6. septembra, povodom rojstnega dneva prestolonaslednika Petra v vseh cerkvah svečane božje službe.

— Jugoslovanska delegacija za Zvezo narodov. Vlada je sestavila naslednje člane naše delegacije za jesensko zasedanje Zveze narodov. Vodja delegacije je zunanji minister dr. Voja Marinković, delegata pa sta Milan Rakić, poslanik v Rimu in Gjoka Gjurčić, poslanik v Londonu. Delegaciji pripadajo kot namestnika delegatov vseuč. prof. dr. Leonid Pitamic in vseučiliški prof. dr. Stražički. Tajniki delegacije so: Pelinović, načelnik kabineta v zunanjem ministru, dr. Ante Pavelić, Vlada Milanović, tajnik zunanjega ministristva in vodja tiskovnega oddelka Hadžigorgjević.

— Uradni list št. 90 z dne 27. avgusta objavlja pravila za zvanje inženjerja - profesorja na srednjih šolah.

— Ekskurzija ljubljanskih elektrotehnikov v Prago. Dne 5. septembra se poda večja skupina ljubljanskih elektrotehnikov, članov akademskega kluba elektrotehnikov v Prago. Visokošolci obiščejo Prago v študijske svrhe. V prvi vrsti si ogledajo praška električna podjetja.

— Tečaj za učitelje telovadbe na srednjih šolah. Prihodnji mesec se otvori v Beogradu devetmesečni tečaj za učitelje telovadbe na srednjih šolah. Prosvedno ministristvo je izdalo za tečaj poseben pravilnik. V tečaj je bilo sprejetih 30 kandidatov. Pouk se prične dne 15. septembra in traja do 15. junija.

— Vojni invalidi oproščeni taks za srednješolske izpite. Prosvedno ministristvo je izdalo odlok, s katerim se vojni invalidi, ki polagajo privatne izpite na srednjih šolah oproščajo plačila vseh taks.

— Ukinitve gozdarske nadziralne postaje. Gozdni nadziralni postaji v Ljutomeru in v Prevaljah sta uklinjeni. Okoliš prve je do deljen nadziralni postaji v Murski Soboti od druge pa sodni okraj Prevalje nadziralni postaji v Slovenjgradcu, sodni okraj Maribor pa podsumarija pri oblasti. Sumarskem referatu v Mariboru. Postaji sta bili uklinjeni radi redukcije personala.

— Pravni čut, pravičnost itd. so pojmi, ki po procesu Sacco - Vanzetti marsikateremu filozofu ne dajo mirno spati. Celo v velikih in uglednih listih čitamo o teh stvarih najbolj neverjetne fantazije. Večinoma pa nepoklicani skribenti ne vedo, da je razlika med — da se popularno izrazimo — »modificirano pravico« in pravnim čutom ljudstva ter da so to povsem relativne stvari.

— Naša grafika na mednarodni razstavi v Firenci. V Firenci je otvorjena II. velika mednarodna razstava moderne grafike, na kateri je zastopanih 23 držav, med njimi Kitajska, Japonska in Rusija. Tudi naša država je dostojno reprezentirana po naših najboljših umetnikih-grafikih. Na tej razstavi so izložena dela sledečih naših umetnikov: Lj. Babič, M. Crnčić, M. Djurić, E. Justin, B. Jakac, Lj. Ivanović, T. Kralj, D. Kokotović, V. Kirin, M. Kren, T. Krizman, A. Krizmanić, Pavlič, M. Kraljević, M. Maleš, I. Meštrović, K. Mijić, P. Orlić, F. Stiplovišek, S. Santel, B. Senoa, R. Slik, Zl. Sulentić, M. Trepsen. — Jugoslovanski oddelek je dobro reprezentiran v posebni dvorani s skupno 106 deli ter dosega simpatično priznanje italijanskega in ostalega tiska. Komisar za našo državo je bil g. Tomislav Krizman. — Pri tej priliki bodi omenjeno, da je tudi ta prireditev v inozemstvu izvršena brez vsake pomoči od strani vlade, čeprav je bila za to naprošena in vkljub temu, da je znano, da se s takim nastopom v tujini najbolje in — najcenejše reprezentira naša nacija.

— Mladinski prijatelj in ilustratorjem! V prosep »Glasnika Podmladka Rdečega križa« kot edinega skupnega glasila jugoslovenske šolske mladine se namerava uredništvo slovenskega dela tega »Glasnika« smoteno preustrojiti, tako da bo posredna uredniška stopnja za slovenski del »Glasnika« oblastni odbor Podmladka R. K. v Ljubljani, ki bo pridobil pisatelje (v prozi in vezani besedi), zbiral dopisane rokopise, jih urejal in to, kar bo smatral za porabno, odpošiljal glavnemu uredniku v Beogradu. — Dobrodošli so le spisi krajšega obsega, bolj realne vsebine brez dolgovnega besedilčenja. Gaji naj se bratski sporazum vseh narodov. — Takisto so dobrodošli sestavki z ilustracijami ali pa slike (pokrajinske ali žanrske) naših slovenskih slikarjev in ilustratorjev. — V ta namen vabimo naše mladinske pisatelje in ilustratorje, da pošiljajo oblastnemu odboru P. R. K. v Ljubljani svoje prispevke za »Glasnik«. Vsi priobčeni pripevki se bodo honorirali. — Tajnik: Fran Gabrček, s. r.

— Za pospeševanje naše svinjereje. Poljedeljsko ministristvo je dovolilo ljubljanski in mariborski oblasti v svrhu povzdige svinjereje podporo 400.000 Din.

— Dnevnece za orožnike, kadar spremljajo pošto. Ministristvo je poštno direkcijo z odlokom št. 32.334 od 3. avgusta t. l., obvestilo, da veljajo v smislu čl. 161 finančnega zakona za leto 1927/28 za službeno potovanja orožnikov, med katero se po odredbi žandarmerijske komande št. 15.957 od 18. julija t. l. prišteva tudi orožniško spremstvo pošte, te le dnevnece: a) 15 Din za narednika I. reda; b) 8 Din za narednika II. reda in za podnarednika in c) 6 Din za kaplarja in redova.

— Lista stranke sirotinje se imenuje stranka »golača«, ne pa stranka »golašac« kakor je včeraj zapisal tiskarski škrt.

— Iz sodne službe. Za prvega državnega pravdnika v Ljubljani je imenovan dr. Mirko Grasselli, doslej v Mariboru, za namestnika državnega pravdnika v Celju pa dr. Albin Juhari.

— Iz državne službe. Za finančne svetnike so imenovani finančni tajniki dr. Robert Tomšič v Ljubljani, dr. Ernst Močnik v Celju in dr. Josip Sattler v Kranju ter finančna komisarja Fran Zupančič v Ljubljani in Anton Leskovec v Mariboru.

— Iz policijske službe. Policijski agent ljubljanske policijske direkcije Maks Turin, ki je začasno dodeljen na Bled je preveden v 3. skupino III. kategorije.

— Francoski vinopivci stavkajo. Na neprestano naraščanje vinskih cen v Franciji so reagirali konsumenti s stavko. Uspeh se je hitro pokazal: cene so padle, ker pa so še vedno previsoke, se stavka nadaljuje. Vinski producenti in trgovci, bi najraje videli, da bi se preganjali propagatorji stavke kot izdajalci domovine. Stavka konsumentov vina v svrhu znižanja vinskih cen bi tudi pri nas ne bila neumesna, kakaj pravkar se napoveduje zvišanje že itak dovolj visokih vinskih cen.

— V Franciji nameravajo odpraviti smrtno kazen. Iz Pariza poročajo: Socialistični poslanec Renaudol bo predložil parlamentu na prvi jenski seji v imenu svoje stranke načrt glede odprave smrtni kazni v Franciji. Predlog se utemeljuje s tem, da je dokazala afera Sacco - Vanzetti, kakšno razburjenje lahko povzroči smrtna kazen v javnem mnenju vsega sveta sprito dejstva, da človeška pravica ni nezmotljiva in da utegne stopiti na mesto absolutne gotovosti dejstev pristranost sodnikov. Civiliziran narod nima pravice, da bi se izpostavljaval takim nevarnostim ter riskiral, da bi svet dvomil o pravičnosti.

— Povratek naših letalcev iz Švice. Predvčerajšnjim popoldne je pristalo na povratku s črniške tekme v Thalerhofu pri Grazu pet naših letal. eLitalo, v katerem sta se nahajala podpolkovnik Petrovič in Poročnik Pajević, se je pri poletu nad Arlbergom v gosti megli izgubilo ter ni o njem doslej nobenih poročil.

— Letalo za sto potnikov. »New York Herald« poroča, da se gradi v New Yorku ogromno letalo, ki bo lahko transportiralo 100 oseb hkrati. Letalo bo tehtalo, pripravljeno za polet 100.000 funtov. Dolgo bo sto čevljev, širina njegovih kril bo znašala 200 čevljev. Za oskrbo strojev bo potrebna posadka 6 mož. Brzina letala bo znašala 105 milj na uro. Tako poroča »New York Herald«, če je res ne vemo.

— Strela udarila v električni transformator. Na Švarci, nedaleč od Karlovca je udarila strela v električni transformator. Transformator je pogorel do tal. Škoda znaša 50 tisoč Din.

— Malo pozno se je spomnil, kaj mu je storiti. Zagrebška policija je prejela te dni paket, v katerem se je nahajala zlata broža s šestimi briljanti in enim rubinom. Pošiljki je bilo priloženo pismo, ki je vsebovalo samo sledeče besede: »Priloženo je bilo pred dvema letoma najdeno.«

— Silno nevrete v Novi Škotski. V St. Johnu v Novi Škotski in okolici divjalo te dni silno nevrete, ki je zahtevalo 83 človeških žrtv. 40 ribiških bark je uničenih. Mnogo hiš je poškodovanih. Škoda se ceni na 130.000 dolarjev.

— Ure groze na parniku. Te dni je priplul v newyorško luko tržaški oceanski parnik »Martha Washington« iz Sredozemskega morja z enodnevno zamudo. Parnik je zašel med potjo v orkan, ki je povzročil na krovu veliko paniko. Pasajirji na krovu so molili, ženske histerično jokale. 50 pasajirjev je bilo tako poškodovanih, da so morali iskati zdravniško pomoč. Radio-antene je odnesel vihar, vendar se je posrečilo posadki, da jih je kljub besnečemu viharju zopet vzpostavila.

— Velik požar v tovarni za petrolej v Genovi. Kot poroča »Gionale d' Italia«, je izbruhnil v tovarni »Genovske družbe« za pridobivanje nafte pri Spezi požar, ki je zavzel take dimenzije, da so morali evakuirati sosednje vasi ter odpeljati več trgovskih ladij iz luke. O velikosti škode še ni poročil.

— Katastrofa na morju, pri kateri so posadka in potniki zblazneli. Iz Stockholma poročajo: Švedski parnik »Tryggve« so že dalje časa pogrešali. Sedaj se je izvedelo, da je dne 14. t. m. v Finskem zalivu ponesrečil ter se potopil, pri čemur so štirje moški in dve ženski utonili. Kapitan in ostala posadka in dva pasajirja se je spustil v rešilnem čolnu v morje. Valovi so premetavali čoln več dni in noči po morju. Pasajirja sta zblaznela in skočila v morje. Del posadke jima je sledil. Končno je zblaznel še kapiten. Preostali mornarji so ga vrgli prav tako v morje. Končno je našel neki finski parnik samo še enega mornarja na čolnu. Oddali so ga v bolnico.

— Tunel se je zrušil. V Boulogne sur Mer so se igrali otroci v majhnem tunelu. Nenadoma se je tunel zrušil. Trije otroci so bili ubiti, eden težko poškodovan.

— Tragedija mlade budimpeštanske igralke. V kopalnici Millstattu vzbuja te dni ne navadna smrt mlade budimpeštanske igralke Ane Forgacs veliko senzacijo. Mlada, lepa umetnica je trpela zadnja leta na duševnih depresijah. Zdelo se je, da je v Millstattu popolnoma okrevala. Njena pisma so prekipela ljubezni do življenja, te dni pa je podvzela gorsko turo, s katere se ni več vrnila. Našli so jo s polomljenimi udi mrtvo v nekem prepadu. Ker mesto nikakor ni nevarno, se domneva, da je izvršila samomor. Ana Forgacs je živila sicer v izredno srečnem zakonu z veleposestnikom Belo Erdelyi-em, vendar pa ni mogla pozabiti, da je morala opustiti radi svoje močvirne svoje umetniško kariero.

— Kar je iskal je našel. Neki g. Curtius iz Polsdama in neka dama iz Heidelberga sta podvzela, kljub temu, da so jima domačini odsvetovali, nevarno turo na Grubenkarapitze na Tirolskem. Med potjo ju je presretil snežni metež. V tem sta izgrešila pot ter blodila več ur po snegu. Dasi sta bila trenirana turistata, so s časom niti moči opešale, ker nista imela seboj dovolj provijanta. Nenadoma je g. Curtius, sicer močan štiridesetletnik zgrudil, vskliknil:

»ne morem več« ter se onesvestil. Ker dama svojega spremljevalca nikakor ni mogla spraviti več k zavesti, je morala gledati na to, da se je sama rešila ter poklicala pomoč. Z naporom zadnjih moči je prilezla naslednje jutro vsa premrzla in sestradana v planinsko koč. Njenega spremljevalca je našla rešilna ekspedicija, seveda že mrtvega.

— Veliki gozdni požari v Južni Franciji. V departementu Var v južni Franciji se po navljajo v zadnjem času gozdni požari. Trenotno gori ves gozd na gorskem slenu zapadno od Toulona. Požar se razteza na pet občin. Oblast je rekvirirala za reševalna dela vojaštvo. Domneva se da zažiga zločinska roka.

— Cerkev na dražbi. Pred sodiščem v Moravski Ostravi se vrši te dni dražba tamkajšnje nove češkoslovaške cerkve. Na bobnen je spravila cerkev praška Agrarna banka, ki je prevzela od neke stavbne tvrdke terjatev 450.000 Kč.

— Redka vestnost. Iz Londona poročajo: Na westengluški progi so se morali ustaviti te dni nenadoma vsi vlaki, ker je bil dan signal »nevarnost«. Personal je našel pri obhodu proge čuvaja Blakeja ob signalnem aparatu pred njegovo čuvajnico mrtvega. Mož, ki je vršil svojo službo celih 40 let je obvaroval, ko je videl, da se mu bliža zadnja ura, z zadnjim naporom svojih moči vse vlake katastrofe.

— Roparski napad na ekspresni vlak v Ameriki. Iz New Yorka poročajo: V Acon-tanepi je napadlo nad sto obožroženih banditov neki ekspresni vlak. Pri roparskem napadu so umorili banditi petnajst ponikov. Ameriško poslaništvo v Mehiki je vložilo radi napadov na kompetentnem meslu protest.

— Nova knjiga. K starejši upravni in gospodarski zgodovini laškega okraja. Odlomki iz inavguralne disertacije »Kolonizacija laškega okraja«, ki jo je predložil cand. phil. Fran Vatrovec za dosego doktorske časti. Disertacija je bila na podlagi referatov gg. prof. dr. Milka Kosa dr. Nikole Radojčića in dr. Balduina Sarie sprejeta v seji filozofske fakultete na univerzi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev dne 10. junija 1927. — Vsebinska: Uprava laškega urada v XIII. stoletju, takratne gospodarske razmere, zemljiška odmera in rekonstrukcija posestnega stanja, parcelna odmera. — Ta 96 strani bročica knjiga se dobiva pri Hranilnici in posojilnici v Laškem za na polovico znižano ceno 30 dinarjev. Kritično pisana razprava o tej stroki prva v našem jeziku bo brezdvomno vzbudila veliko zanimanje pri izobraženih in vsem prebivalstvu laškega in celjskega okraja.

Ljubljana.

— Dnevno otroško zavetišče na Taboru. Mestna občina ljubljanska bo otvorila dne 1. septembra 1927 na Taboru novo dnevno zavetišče, namenjeno otrokom od 5. leta dalje, ki so brez nadzorstva, ker so njihovi roditelji ali varuhi ves dan v službi. Zavetišče bo odprto od 8. ure zjutraj do 18. ure zvečer, pozimi pa do 17. ure. Prošnje za sprejem v zavetišče naj se vlagajo pri upravitelstvu one šole, katero pohaja otrok, za otroke, ki še ne obiskujejo šole, pa na mestnem magistratu v sobi št. 42.

— Mesto venca na grob g. Jakoba Terčeka je darovalo uradništvo Združne gospodarske banke, tu, Podpornemu društvu slepih 110 Din, za katere se v imenu odbora kar najlepše zahvaljuje p. n. darovalcem predsednik Jurasek.

— Sokol II. priredi v nedeljo 4. septembra svojo javno telovadbo na letnem telovadišču na Prulah. Ob pol 3. uri zbirališče vseh odredkov na realki, ob 8. uri sprevod skozi mesto na telovadišče, ob 4. uri javna telovadba. Po telovadbi prosta zabava s plesom. Bratje, pridite vsi v kroju!

— Vinska razstava v Ljubljani v jesenic od 17. do 26. septembra. Na številna vprašanja sporočamo javnosti, da se tudi na letošnji pokrajinski razstavi vrši razstava izbranih buteljskih vin. Za poznavalce vina lepa prilika, da pokusijo res dobro, zlahtno vinsko kapljico.

SOLSTVO.

Na državni realki v Ljubljani se bo po odloku ministristva prosvete tudi v šolskem letu 1927/28 vršil pouk kakor doslej; to se pravi v I. do IV. razredu po učnem načrtu realnih gimnazij, v V. do VII. razredu pa po načrtu realk. Ugodnost sedemletnega študija torej ostane. Ako se bo izmed dijakov višjih treh razredov prijavilo zadostno število, se bo poučevala tudi latinščina kot neobvezen predmet.

CELJE.

Celjski občinski svet je imel včeraj svojo prvo sejo. Na dnevnem redu je bilo konstituiranje odsekov. Vsi odseki so bili izvoljeni. Z izvolitvijo niso esdeesariji zadovoljni. Po krivici, ker so dovolj jasno že povedali, da ne mislijo resno sodelovati v celjskem občinskem svetu, kar ni pokazala samo njih absenca ob izvolitvi župana. Mnogo bolj so to dokazale njih groznje, da bodo onemogočili z absenco sprejem proračuna in zato si je morala večina potrebni kvorum zasedati. Sicer pa je le v čast večini, če je dala socialističnim strankam tem večje zastopstvo in tako tudi dokazala, da bo njeno delo odgovarjalo tudi socialno-političnim nalogam občinskega sveta.

Osebnostne družbe nižjih poštah in brezjavnih uslužbencev, krajevna skupina Celje, priredi dne 4. septembra t. l. ob 3. uri popoldne na Deškovem trgu pred Narodnim domom veliko javno tombolo z mnogobrojnimi krasnimi dobroti, kateri so že v izložitvi trgovine Jossek, Glavni trg. Tombolske karte po 3 Din

se dobijo pri vseh pismonoših in v raznih trafikah.

USPEH NAŠIH AVIATIKOV.

Beograd, 30. avgusta. Naši, češkoslovaški in poljski aviatiki so se v nedeljo zjutraj dvignili na polet v smeri proti Varšavi. Iz Varšave so prileteli v Beograd včeraj popoldne 3 naši in 1 poljski aeroplan. Prvi je prispel naš, drugi poljski, tretji in četrti naš. Potemtakem je naš aviatik Striževski dobil prvo nagrado.

RAZBIT SHOD V KALINOVIKU.

Sarajevo, 20. avgusta. Kalinoviku bi se imelo vršiti zborovanje samostojnih demokratov. Prišlo je do prerivanja sem in tja, tako da je morala posredovati žandarmerija, ki je oddala salvo v zrak. Upravitelj sreza je takoj prekinil zborovanje in žandarmerija je razgnala zborovalce, izmed katerih je bilo 15 ranjenih. Tudi zaupniški sestanek, ki naj bi se bil nato vršil, je žandarmerija preprečila.

GROF BETHLEN ODSTOPI.

Pariz, 30. avgusta. Po vesteh iz Budimpešte namerava grof Bethlen odstopiti iz zdravstvenih razlogov. Njega naj bi v predsedništvu vlade namestil dosedanji minister grof Klebelsberg.

UPOR V ITALIJANSKI VOJSKI.

Rim, 30. avgusta. Po še nepotrjenih vesteh iz Livorna je včeraj ob priliki velikih vojaških vaj odreklo veliko število pešadijskega polka pokorščino, nakar je poveljnik ukazal upornikom, da se pokore. Ker tega niso hoteli storiti, je prišlo do pretepa. Pri te mpretepu je bilo ubitih 6 vojakov, več pa jih je bilo ranjenih. Ostali uporniki so bili zaprti, medtem ko se za 15 vojakov ne ve, kje so. Vojni minister je odredil preiskavo in je že odšel na lice mesta iz Rima inšpektor pešadije.

Poravnajte naročnino!

Kratke vesti.

Vseh 6 fašistov, ki so izvršili roparsko tatvino Gajdovih aktov je praška policija aretirala.

Poljski minister za javna dela in soc. politiko, je odobril kredit v znesku pol milijona zlotih za brezposelne poljske intelektualce.

Tiskovna konferenca v Ženevi. Konferenca nadaljuje s svojim delom. Na programu so referati o olajšavah razširjenja tiska. Zahteva se, da se naj listi v svrhu olajšav razširjenja tiska v mednarodnem prometu oproste vseh taks in drugih omejitev. Delegati zahtevajo iz čisto žurnalističnega stališča, da naj bodo časopisji prosti davkov.

De Jovenelov naslednik v Ženevi bo — Huvert. Na seji francoskega ministristva sveta so določili, da bo naslednik de Jovenela pri Zvezi narodov v Ženevi — Huvert.

Nova vojna nevarnost v Južni Ameriki. Vsled novo odkritih petrolejskih vrelcev je nastala vojna nevarnost med Bolivijo in Paragvajem.

Sportne vesti.

Za 50.000 dolarjev. Z vsakim dnevom raste število udeležencev, ki bodo tekmovali 31. t. m. v maratonskem plavanju vorento za nagrado 50.000 dolarjev. Več ko 350 plavačev iz Amerike, Francije, Angije, Kanade, Indije, Egipta, Poljske, Belgije, Rusije, Grenlandije, Texasa, Norveške, Honolulu se je doslej že prijavilo, toda od vseh teh številnih starterjev se jih smatra samo 10 sposobnim, da dosežejo cilj. Kot favorite imenujejo Piel Mayer (Ohio), Byron Sumner (Kalifornija), Georg Young (Toronto), zmagovalec v Katalina kanalu, Kaeting, zmagovalec na 31 milj v Lake Georg, kanalski rekordman Michel (Paris) in Nemeč Vierkötter (Köln). Slednji ima veliko šans za zmago, prvič ker je od Younga na 3300 m postavljeni rekord potisnil za 3 min. 15 sek., in drugič, ker je edini od vseh konkurentov, ki preplava celo 21 milj dolgo progo v crawl-stilu, medtem ko morajo vsi drugi večkrat menjati stil, radi česar ne morejo tako hitro naprej.

Velik match na 1000 m. 18. in 19. septembra se vrši v Parizu velik lahkoatletski miting, ki se ga bodo udeležili inozemski tekmovalci najboljše kvalitete. Največ zanimanja vzbuja tek na 1000 m. Kot nasprotioka za Francoza Ser. Martina je povabil odbor Nurmija, dr. Paltzerja in Švicarja Paula Martina ter Angleza Ellisa, torej alito evropskih tekačev na srednje proge. Nurmij je že obljubil, da pride, dočim ostali trije še niso podali svojih izjav.

Francija porazi Japonsko v Daviscupu. V zadnji rundi tekme za Davisov pokal za leto 1927, ki se je vršila v Bostonu, sta izvojevala Francoza Cochet-Bragnon svoj double proti Japoncema Harada-Toico 9:7, 6:1, 6:2. S tem se je Francija, ki je še prej ta dan oba prva singla odločila sebi v prid, kvalificirala za izizvalno rundo proti Združenim državam.

Is mednarodnega ringa. V bokamatchu za

svetovno prvenstvo srednje teže je bil dose-danji svetovni mojster Latzo proklamiran kot zmagovalac nad Joe Gansom. Slednji je bil radi globokih udarcev diskvalificiran. — V borbi za svetovno prvenstvo peresne teže pa je premagal La Barba v 10 rundah italijan-sko-amerikanskega bokserja Vacco. Po kon-čanem boju je izjavil Barba, da ne bo nikdar več nastopil v ringu.

Težka nezgoda Borotre. Tik predno je pri-stal parnik »France«, na katerem se je vozil francoski teniški prvak Borotra, se je pri-petila čudna nezgoda. Medtem ko se je vršila v slavnostni dvorani parnika soareja, se je nenadoma dvignila ladija par metrov kvišku in se je obenem precej nagnila, čeravno je bilo morje popolnoma mirno. Edina nezgoda, ki se je pri tej priliki pripetila, je zadela Bo-rotro, ki je zdrsnil in si je pri padcu zlomil kazalec leve roke. Radi tega tudi ni mogel nastopiti proti Japoncem in se tudi ne bo udeležil izizvalne runde proti Ameriki. Ker je Borotra eden najboljših francoskih teni-ških igračev, zna imeti njegova izločitev še težke posledice za izid svetovnega prvenstva, v katerega so vstopili Francozi letos kot vi-sok favorit.

Plavalni tromatch Jugoslavija-Cehoslovaška-Poljska. Ob ogromni udeležbi občinstva je bila v soboto popoldne odprta slovenska olimpijada v plavanju, skakanju in welur-polu v Zimovniku ob Savi. Vreme je bilo si-čer vetrovno, vendar je bila voda topla. Tek-ma je prinesla precej iznenadenj. Tako so Cehoslovaki v vseh točkah sigurno zmagali, dočim so v skokih dali forfait. Splitčanin Senjanović ni pokazal, kar se je od njega pričakovalo in njegova indispozicija je slabo vplivala na naš team.

Rezultati prvega dneva so sledeči: 100 m hrbtno dame: 1. Tantermanova (C) 1:42.7 — 400 m prosti stil: 1. Antoš (C) 5:30.2 — skoki s stolpa: 1. Kordelič (J), 2. Grlic (J) — 100 m hrbtno gospodje: 1. Bjelik (C) 1:21.5 — 400 m prosti stil dame: Friedlän-derova (C) 7:17.1.

Nedeljski rezultati so sledeči: 1500 m: 1. Antoš (C) 23.04, 2. Senjanović (J) 24.08. — 100 m prosti stil dame: Roje Olga (J) 1:29.5 — waterpolo tekma med Poljsko in Jugosla-vijo je končala z veliko zmago Jugoslavije 6:0 (5:0) — 100 m prosti stil za gospode: 1. Senjanović 1:09.2, 2. Steiner (C) 1:09.4. — 200 m prsno plavanje za dame: 1. Bratzo-va (C) 3:41.8 — 200 m prsno palvanje za gospode: 1. Janik (C) 3:13.6 — skoki dam:

1. Krangeiserova (P) 76.58 — staleta 4 × 100 m za dame: 1. Jugoslavija v postavi Katavič-Lenart-Radonič-Roje v 6:28.1, 2. Cehoslovaška, 3. Poljska — staleta 4 × 200 metrov za gospode: 1. Cehoslovaška 10:43.1, 2. Jugoslavija, 3. Poljska.

Gospodarstvo.

Les. Cene padajo. Italijanski trg je v zna-menju stagnacije.

Zito. V Ameriki je letina slabša kot lani. V sovjetski Rusiji je prilično ista kot lani. Srednjeevropske države imajo dobro letino. Tudi Ogrska in Skandinavija imata dobro letino. Kvaliteta rumunskega žita je izborna. Hektoliterska teža pšenice znaša letos 76 kg (lani 74), rži 70 (70), ječmena 64 (61.5) in ovsa 46 (45).

Fižol. Cene so poskočile. Gibljejo se za ribničana med Din 350 in 375, mandalon pa med Din 325 in 353. Pridelek fižola v Slo-veniji je dober, fižol je sicer precej droben, ali je kvaliteta izborna. Produkcija fižola v Sloveniji bo prilično toliko kot lani. Izvozilo se ga bo lahko ca 3 milijone kg, kar bo vrglo 10 milijonov dinarjev.

Juta. Tendence čvrsta. Cene so že vnovič dvignili.

Sladkor. Tržaška terminska borza notira: 100 kg november, december, januar, februar, marec 129, od aprila do julija 133 in avgu-sta 145.

Kava. Tržaška terminska borza notira za 100 kg: september 470, december 460, marec 452, maj 452 in junij 450.

Riž. Tendence čvrsta. Cene naraščajo.

Jajca. Domače tržišče slabo obiskano. Kvaliteta precej slaba. Cene se nagibljejo od 1 Din do 1.20. V inozemstvu je trg slab. Z izpremembo vremena se pričakuje tendence čvrstejša.

× Mlekarska industrija na pokrajinski razstavi »Ljubljana v jeseni« od 17. do 26. septembra 1927. Tudi ta paonga nastopi letos drugič s svojimi izdelki, sirom, maslom in drugimi mlečnimi izdelki. To je njen drugi nastop za širšo javnost po petdesetih letih, odkar jo je v Bohinju in s tem v Sloveniji vpeljal Švicar Hitz. Mlekarska razstava tvo-ri oddelek zase in bo urejena tudi popolna mlekarna. Razstavljeni sir in maslo bo tudi ocenjeno in premirano po kvaliteti z zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. Poleg prodaje na debelo se bo prodajalo tudi v ma-

lih količinah, da se obiskovalcem razstave nudi prilika pokusiti mlečne izdelke naših mlekarn in sirarn.

BORZE.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.515—13.545 (13.53), Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 7.9875 do 8.0175 (8.0025), London 275.85—276.65, Newyork 0—56.75, Praga 168.15—168.95 (168.55), Trst 305.5—307.5 (307, 306); ame-riški dolarji 0—56.25, češkoslovaške krone 0—167.5, nemške marke 0—13.46.

Zagreb. Amsterdam 22.767—22.827, Du-naj 7.989—8.019, Berlin 13.515—13.545, Mi-lan 306.25—308.25, London 275.85—276.65, Newyork 56.65—56.85, Pariz 222.25—224.25, Praga 168.11—168.91, Curih 1093.5—1096.5; ameriški dolarji 56.175—56.375, avstrijski šilingi 7.9575—7.9875.

Curih. Beograd 9.1325, Berlin 123.40, Lon-don 25.2125, Newyork 518.56, Pariz 20.33, Milan 28.08, Praga 15.37, Budimpešta 90.75, Bukarešta 3.21, Sofija 3.75, Varšava 58, Du-naj 73.05.

Efeki.

Ljubljanska kreditna banka 140—0, Mer-kantilna banka banka 0—90, Praštediona 850—0, Kreditni zavod 160—0, Devče 135 — 0, Ruše 260—270, Kranjska industrijska 355—0, Stavbna 56—0, Sešir 104—0.

Blagovna Tržišča.

Ljubljanska blagovna borza (29. t. m.). Les: Zaključenih je bilo 11 vagonov, in to 10 vagonov bukovih drv, 1 m dolgih, 10% okroglice, 1 m vagon nakladalna postaja po 22 in 1 vagon broderskega poda, 4 m dolž, 30 mm, 14—15 cm šir., I, II, 1 m vagon na-pladalna postaja po 700. — Deželni pri-delki: Zaključkov ni bilo.

KJE JE NAJTI DANDANES SE SUZNE.

Odkar se je končala severoameriška dr-žavljanska vojna se je zdela, da je suznost samo še vprašanje par let. Od tedaj pa so minula desetletja, kljub temu pa eksistira še na milijone ljudi, ki so izročeni na milost in nemilost svojim gospodarjem ter žive — kot se izraža Bela knjiga angleškega zunanega ministrstva — peklensko življenje na zemlji.

Član londonske družbe za pobijanje suž-nosti, poslanec H. Harris, je nastopil te dni zoper to kulturno sramoto v angleškem par-

lamentu. Lansko leto se je pečal, kot znano s tem vprašanjem tudi Zveza narodov. Ta-krat je dejal lord Cecil, da je smatrati trgo-vino s sužnji za zločin zoper človeško raso. Letos morajo vse države, ki so podpirale konvencijo zoper suznost, poročati, kaj so ukrenile v svrhu odprave suznosti. Anglija bo lahko izjavila, da je dala odkar je bila končana svetovna vojna pol milijonu ljudi v Južni Afriki svobodo. Anglija je izvedla eks-propriacijo lastnikov sužnjev brez odškodni-ne na radikalen način, dočim je Nemčija, ko je imela še kolonije na tisoče sužnjev za drag denar odkupila, ne da bi se bila upala ukreniti prisilno ekspropriacijo.

Dandanes obstoja suznost še v dveh drža-vah: na Kitajskem in v Abesiniji. Misionar-ji, ki so živeli desetletja na Kitajskem cen-jo število tamkajšnjih sužnjev na približno dva milijona in pol. Zmede zadnjih mesecev so utegnile to število nekoliko zmanjšati, kaj-ti stranke, ki se druga proti drugi ljuto voj-skujejo, osvobojujejo od časa do časa na ozemlju, ki je pod njihovo oblastjo sužnje ter jih uvrščajo v svoje armade. Kljub vse-mu se bo pa dala suznost na Kitajskem le težko odpraviti, zakaj suznost bazira na Ki-tajskem na dveh lastnostih Kitajcev: na kru-tosti in nebrzdani poltenosti. Prodaja mladih deklic bogatim pohotnežem se pač ne bo dala ukiniti, dokler bodo eksistirali gladni stariši, ki morajo podleči izkušnjavi denar-ja. Posamezni slučaji sadizma so vzbudili celo pozornost kitajskih sodišč, ki pa posto-ja v takih slučajih prav mlo. Leto za letom pogine na tisoče sužnjev delavcev vsled ra-finiranega mučenja in na stotine majhnih deklic vsled brutalnosti njihovih lastnikov.

Skoraj še slabše so razmere v Abesiniji. Tam eksistira po navedbah H. Harrisja tudi okoli 2 milijona sužnjev, od katerih so iz-postavljeni tisoči nezaslišani krutosti. — Vpoštevajoč zahteve kulturnega sveta je predlagal abesinski regent, da naj se odsto-pijo sužnji ameriškim farmerjem. Plačilo za njihovo delo naj se vporabi kot odkupnina zanje. V petih letih bi si prislužil na ta način suženj svobodo.

Poseben kapitel tvorijo obžalovanja vred-ne bele sužnje v haremskih bogatih Arabcev v posameznih pokrajinah v Maroku in dru-gih severoafriških deželah. Ta dekleta so večinoma žrtve trgovcev z dekleti.

Ves kulturni svet bo sledil konferencam Zveze narodov, ki se vrše prihodnji mesec v Ženevi z največjim zanimanjem.

Ilya Erenburg:

21

Ljubav Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Jeanne je vse razumela. Jeanne je vedela, da to ni brazdanje. Ona se je vsa svetila od napetosti in nežnosti. Ko je Andrej umolknil, je ona z največjo težavo privzdignila svojo roko, ki je bila kakor odmrta in jo po-vodila po glavi Andreja. Tedaj pa — to je bilo pa popolnoma nenavadno, še bolj ab-surdno, kakor pa pojavljanje liščka, — nihče ni namreč streljal in kakor je znano, dež ne ubija, — tedaj se je Andrej, presunjen od toplote roke, ki se je spustila na njegove mokre lase, zgrudil, kakor gospod Ney ono noč, zgrudil se na zemljo, zalito z dežjem. Pritisnil se je k robu Jeanne-ine obleke in ga v edinem strahu, da bi ona ne odšla, po-ljuboval.

— Tako... tako... ljubim...

Ah, kako hitro, kako divje gori italijanski parnik! Tukaj ne bo nikdar srečna. To po-meni — smrt. Jeanne, odrasla in razsodna Jeanne, ki se mora jutri zjutraj odpeljati — k stricu, v življenje brez ljubezni, ta Jean-ne ne razume ničesar več. Vidi pa Jeanne, da Andreja boli, ga laskavo dvigne in reče: — Če vi želite, bom ostala.

Zakaj ni Andrej zakričal: »Da, ostanite!« Saj je tako kričalo njegovo srce, tako mu je bilo v sencih, prav tako so pokali njegovi prsti. Zakaj vendar samo ustnice niso spre-govorile? Pozneje je Andreja mučilo to-le: kako je to mogoče, da je nisem pridržal? Tisto minuto pa ni mogel odgovoriti drugače. V zenitu ljubavi nastopi taka duševna jas-nost, taka polnota, da ni niti najmanjše še misli o sreči. Takrat človek lahko in prosto pove: jaz te premalo ljubim (sam pa: ti edi-na), jaz te nisem vreden (samo v tebi živim), pojdi mimo (ostani, da ne umrem). Za An-dreja je bilo blaženost, ležati na mokri zemlji pri nogah Jeanne-e in vedeti, da jutri odide parnik in jo odpeljal k prekrasnim, slašča-vim rožam, k solncu, k drugemu boljšemu Andreju, ki mu bo ime Jean ali Pièrre, k živ-ljenju, lahkemu kakor uščakanje v mreži, on pa, on pa bo ponoči jezdnil po puščobnih gričih, poslušal dež in nekeje, mogoče v Be-sarabiji, sam, stran od drugih, z noganom,³⁰ z ljubavjo.

Andrej je razumel, da se noč v kabinetu »Ibragije« še nadaljuje, da se bo večno na-daljevala. Jeanne-o bo on samo zadržal. Naj

³⁰ Vojaški revolver. (Op. prev.)

se odpelje, naj se čim prej odpelje: Andrej je namreč muhast, absurden človek. Ali je misliti, da ga bo za dolgo dovolj?

Jeanne, ki je pa tako dobro in natančno poznala ljubav, ki je bila polna udanosti in laske, ta Jeanne je verjela ustnicam Andre-ja. Ne srdite se na Jeanne-o! Mogoče je bil kriv dež: ko svinčen list je pokril Andrejeve oči, s topim udarjanjem je zaglušil mislje me-tanje njegovega srca. Ne srdite se nanjo: Jeanne je bila še dete. Ona je verjela usni-cam Andreja. Ona je sklenila, da se je An-drej boji, da je ona zanj senca pri vratih kabineta, skoraj strah. On je mlad, vesel, živahen. Kaj pa naj on počne z neumno, otožno punčaro? On ljubi revolucijo. On mi-li, da ga bo Jeanne vezala. Mogoče ima tudi prav: Jeanne ne zna niti jahati na konju. Andrej je pa — junak. On mora biti sam. Jeanne se bo odpeljala. Parnik naj se na-tovori! Jutri bodo sneli mostiček.

— Andrej, to je popolnoma, za vedno?

Ne, Andrej ne more slišati takih besed. Take besede so nečloveške.

Stresel je mokro glavo in ogorčeno rekel: — Nikakor ne, Jeanne. Midva se morava spet videti.

(Zakaj ni bil parnik takoj odšel? Andrej se začenja udajati.)

— Gotovo se spet vidimo. Mogoče pridem tja.

— Kam?

— Ne vem. Na Zapad. V Pariz.

Jeanne je vzdrlhela: Pariz, papanov Pariz se naenkrat spremeni. V njem je poleg stri-cove hiše, poleg pisarne, poleg blazine tudi Andrej. Jeanne tega ni vesela. Zdi se, da ona izgublja glavo. Pa je vendar hotela biti razsodna.

— Čemu, Andrej?

Zdajpazdaj bo on nazadnje le rekel: »Brez tebe ne morem.« Tedaj bo ona lahko ostala. Saj je še čas in parnik še ni odšel. Andrej pa je spet trd.

— Delal. Pripravljat revolucijo, kakor tukaj.

To zveni tako novo, tako absurdno, da Jeanne tiho vzklika. Pariz in revolucija. Ali je mogoče to spraviti skupaj? To je tako, ka-kor če bi papa nosil namesto trdega klobuka papaho. To je pa nemogoče! No, če pa An-drej to reče, se to pravi, da bo. Z ganljivim nerazumevanjem ona sprašuje:

— To se pravi, da bo vse tako, kakor tu-kaj?

In Jeanne kaže na podrtije hiš, za katerimi pokrikava nora starka.

(Dalje prih.)

Malinovec

zajamčeno pristen, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, prodaja v vsaki množini po zmernih cenah Ivnica

„A L K O“
družba z o. z.

Ljubljana, Kolizej

Akumulatorske naprave

svinčena usedlina in pe-pel, stara med, baker, cink. Kupuje se vsaka množina. »Calinc k. d. Zagreb, Mandalčina 1.

Inserati v

»Narodnem dnevniku«
Imajo velik uspeh!

Izdajatelj: Aleksander Železnikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.

Pristni in pravi

KAVČIČEV

RASTLINSKI

ŽELODČNI

LIKAR

znan in preizkušen kot zanesljivo domače zdravilo že nad 20 let

izdeluje in dobavlja

EDINOLE

Rastlinska destilacija »FLORIAN« (Izdovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z. v Ljubljani

Gospodarska cesta št. 18 (Kolizej)

Vsaka pristna steklenica je opremljena z originalnim podpisom:

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

Varujte se ponaredb, ki se prodajajo

mesto pristnega Kavčičevega »FLORIANA«!

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debele tiskane pa Din 1.—.

Prodaja se

mlad pes, prava rasa Doberman, čistokrven, z ro-dovnikom. Poizve se na Rimski cesti št. 5 pri hiš-niku.

Premog - čebin

Wolfsava 1/II. - Telef. 84

KUPIMO

sledede knjige — tudi rabljene: »Trije muške-tirji«, »Dvajset let pozne-je«, »Deset let pozneje«. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana.

Odda se

velika, zračna soba z električno razsvetljavo in posebnim vhomom. Na-slov pove uprava lista.

Oglašujte v Narodnem Dnevniku.